

DECIZIA CCR Nr. 174

din 21 martie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, în ansamblul său, și a dispozițiilor art. II din această ordonanță de urgență, în special

Publicată în MOR 781/8.08.2024

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cosmin-Marian Văduva	— magistrat-asistent

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin încheierile din 14 ianuarie 2021 și 25 martie 2021, pronunțate în dosarele nr. 2.744/30/2020 și nr. 2.167/30/2020, **Tribunalul Timiș — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. IX ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu**, excepție ridicată de Mariana Loghin și de Angela Didovici și care formează obiectul dosarelor Curții Constituționale nr. 356D/2021 și nr. 1.430D/2021.

8. Prin Încheierea din 6 septembrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 1.080/107/2022, **Tribunalul Alba — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. IX din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017**, excepție ridicată de Elena Savonea și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.400D/2022.

9. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cauze având ca obiect acordarea pensiei de serviciu.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate se formulează, în prealabil, considerații cu privire la natura juridică a ordonanței de urgență a Guvernului, așa cum este aceasta reglementată în art. 115 din Constituție. Cu referire la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017, se arată că aceasta nu a fost aprobată prin lege de către Parlament, încălcându-se, astfel, art. 115 alin. (4) și (5) din Constituție. Preambulul actului normativ criticat nu oferă decât motive de oportunitate a emiterii și nu justifică urgența, așa cum impune jurisprudența Curții Constituționale.

11. Ordonanța de urgență criticată este contrară art. 16 din Constituție, fiindcă „creează discriminări doar pentru persoane care aparțin anumitor categorii (personal auxiliar de specialitate și conex din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea, personal aeronautic civil navigator profesionist etc.) și care se află în situații identice (pensionari) și conduc la reducerea netă a drepturilor convenite cu titlu de pensie ca urmare a aplicării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017”. Se creează o discriminare între personalul auxiliar de specialitate pensionat sub regimul acelorași dispoziții legale prevăzute de art. 68 alin. (5) din Legea nr. 567/2004 anterior anului 2017 și cel pensionat ulterior.

12. În motivarea excepției, autoarele acesteia evocă prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice. De asemenea, autoarele excepției fac trimiteri generice la art. 77 din Legea nr. 567/2004, referitor la

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Loredana Brezeanu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. IX din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, excepție ridicată de Mariana Loghin în Dosarul nr. 2.744/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 356D/2021.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în dosarele nr. 1.430D/2021 și nr. 2.400D/2022, având ca obiect excepții de neconstituționalitate a acelorași dispoziții legale, excepții ridicate de Angela Didovici în Dosarul nr. 2.167/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și de Elena Savonea în Dosarul nr. 1.080/107/2022 al Tribunalului Alba — Secția I civilă.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 1.430D/2021 și nr. 2.400D/2022 la Dosarul nr. 356D/2021. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu conexarea cauzelor. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea dosarelor nr. 1.430D/2021 și nr. 2.400D/2022 la Dosarul nr. 356D/2021, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate, având în vedere cele reținute de Curtea Constituțională în deciziile nr. 723 din 12 decembrie 2023 și nr. 89 din 5 martie 2024*).

*) Decizia Curții Constituționale nr. 89 din 5 martie 2024 nu a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I.

incompatibilitățile și interdicțiile grefierilor, la Carta Socială Europeană (în ceea ce privește salarizarea echitabilă), la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în interpretarea art. 14 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a art. 1 din Primul Protocol adițional la aceasta, la art. 23 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, la jurisprudența Curții Constituționale și cea a Curții de Justiție a Uniunii Europene referitoare la discriminare.

13. Tribunalul Timiș — Secția I civilă și Tribunalul Alba — Secția I civilă apreciază că excepția este neîntemeiată.

14. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au transmis punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate, față de cum a fost formulat, îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 648 din 7 august 2017, în ansamblul său, și dispozițiile art. II din această ordonanță de urgență, în special, care au următorul conținut: „*La articolul 68⁵ din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în Institutul Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.197 din 14 decembrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins: «(10) Pensia de serviciu se actualizează, din oficiu, în fiecare an, cu rata medie anuală a inflației, indicator definitiv, cunoscut la data de 1 ianuarie a fiecărui an în care se face actualizarea și comunicat de Institutul Național de Statistică. Dacă în urma actualizării rezultă o pensie mai mică, se păstrează pensia aflată în plată.»*”

18. Autoarele excepției consideră că dispozițiile criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi, art. 41 privind munca și protecția socială a muncii, art. 44 privind dreptul de proprietate privată, art. 53 privind restrângerea exercitării unor drepturi sau libertăți și ale art. 115 alin. (4) și (5) privind condițiile de adoptare a ordonanțelor de urgență.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, prin Decizia nr. 723 din 12 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 349 din 15 aprilie 2024, a constatat că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 a fost adoptată cu respectarea prevederilor art. 115 din Constituție. Astfel, Curtea a statuat că acest act normativ

reprezintă o ordonanță de urgență adoptată de Guvern în temeiul art. 115 alin. (4)—(6) din Constituție, iar nu o ordonanță simplă, care să fie adoptată de Guvern în temeiul unei legi de abilitare, potrivit art. 108 alin. (3) și art. 115 alin. (1)—(3) din Constituție. Totodată, Curtea a reținut că, spre deosebire de ordonanța simplă, ordonanța de urgență a Guvernului poate reglementa și în domenii care aparțin legii organice. În contextul în care o modificare legislativă de amploare, așa cum este cea determinată de adoptarea unei noi legi-cadru de salarizare a personalului plătit din fonduri publice, respectiv Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, este susceptibilă să determine un impact bugetar semnificativ, ce reclamă adoptarea unor măsuri urgente menite să prevină apariția unor consecințe negative considerabile asupra bugetului de stat, aceasta poate fi privită ca o situație ce are caracter extraordinar, în sensul reținut în jurisprudența Curții Constituționale.

20. Cu referire la criticile de neconstituționalitate raportate la art. 16 alin. (1) din Constituție, Curtea observă că, în esență, autoarele excepției invocă o pretinsă discriminare între diversele categorii de beneficiari ai unor pensii de serviciu. Cu referire la o asemenea critică însă, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 863 din 17 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 644 din 22 iulie 2020, paragraful 106, a statuat că diferitele categorii de beneficiari ai unor pensii speciale nu se află în situații identice, fiind supuși, de altfel, unor acte normative diferite. Legiuitorul este liber ca, având în vedere criteriile apreciate ca relevante pentru acordarea acestui tip de pensie mai favorabil, să instituie condiții diferite privind acordarea dreptului la pensie, fără ca deosebirile de tratament juridic dintre diferitele categorii socioprofesionale să aibă semnificația încalcării prevederilor art. 16 din Constituție.

21. În sfârșit, cu referire la trimiterile autoarelor excepției la diverse dispoziții din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1197 din 14 decembrie 2004, care descriu și fixează rolul categoriilor profesionale din care aceștia fac parte, **Curtea apreciază că, în esență, este adus în fața instanței de contencios constituțional un simplu aspect de oportunitate a reglementării cuantumului pensiei de serviciu a unei anumite categorii de beneficiari ai acestui tip de pensie. Dar, așa cum a statuat constant în jurisprudența sa Curtea Constituțională, de exemplu, în Decizia nr. 863 din 17 decembrie 2019, precitată, art. 47 alin. (2) din Constituție conferă în exclusivitate legiuitorului atribuția de a stabili condițiile și criteriile de acordare a drepturilor enumerate în acesta, inclusiv modalitățile de calcul al cuantumului lor. Ca atare, a arătat Curtea, în considerarea unor schimbări intervenite în posibilitățile de acordare și dimensionare a drepturilor de asigurări sociale, legiuitorul poate modifica, ori de câte ori consideră că este necesar, criteriile de calcul al cuantumului acestor drepturi, dar cu efecte numai pentru viitor. Prin urmare, ține de opțiunea sa liberă stabilirea veniturilor realizate de titularii dreptului la pensie care se includ în baza de calcul pentru stabilirea cuantumului pensiilor. Așadar, Curtea a apreciat că prevederile de lege criticate, care dispun cu privire la veniturile în funcție de care se stabilește baza de calcul al pensiei militare de serviciu, nu constituie o restrângere a exercițiului drepturilor fundamentale.**

22. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mariana Loghin în Dosarul nr. 2.744/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă, de Angela Didovici în Dosarul nr. 2.167/30/2020 al Tribunalului Timiș — Secția I civilă și de Elena Savonea în Dosarul nr. 1.080/107/2022 al Tribunalului Alba — Secția I civilă și constată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, în ansamblul său, și dispozițiile art. II din această ordonanță de urgență, în special, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Timiș — Secția I civilă și Tribunalului Alba — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 21 martie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Cosmin-Marian Văduva